

XII УКРАЇНСЬКИЙ БІОХІМІЧНИЙ КОНГРЕС

(30 вересня – 4 жовтня 2019 р., м. Тернопіль)

30 вересня - 4 жовтня 2019 р. у м. Тернополі відбувся черговий XII-ий Український біохімічний Конгрес. Конгрес, який носить історичну назву «біохімічний», на сьогодні набув міждисциплінарного характеру, охопивши широке коло «Наук про життя (Lifesciences)», включно з молекулярною біологією, біофізикою, геномікою, імунологією, біотехнологією, експериментальною медициною, фармакологією тощо, і тому він став визначною подією не лише для української біохімічної спільноти, але і для фахівців суміжних спеціальностей, які цікавляться найновішими досягненнями у цих сферах науки та перспективами їх розвитку.

Конгрес було присвячено 165-річниці від дня народження видатного українського вченого - біохіміка, громадського та політичного діяча Івана Горбачевського, та проведено на базі Тернопільського національного медичного університету, який носить його ім'я.

Конгрес було підготовлено Українським Біохімічним Товариством (УБТ), Інститутом біохімії ім. О.В. Палладіна НАНУ як базовою організацією УБТ, Тернопільським національним медичним університетом імені І.Я.Горбачевського за підтримки Міністерства охорони здоров'я України, Міністерства освіти і науки України, Національної академії медичних наук України та Федерації європейських біохімічних товариств (FEBS). Організаційний та Програмний комітети Конгресу очолив президент УБТ, академік НАН та НАМН України С.В. Комісаренко. Під час проведення Конгресу відбувся також черговий з'їзд Українського Біохімічного Товариства.

Відкриття XII Українського біохімічного Конгресу, 30 вересня 2019 р., м. Тернопіль

На Конгресі було зареєстровано 236 учасників, серед них 6 академіків НАН та НАМН України, 5 членів-кореспондентів НАН та НАМН України, 64 професорів і докторів наук, 65 кандидатів наук, 96 – представників наукової молоді віком до 35 років (з них 23 – кандидати наук). Були представлені такі регіональні відділення УБТ: Київське, Львівське, Харківське, Дніпровське, Тернопільське, Івано-Франківське, Вінницьке, Одеське, Чернівецьке, Полтавське, Ужгородське, Миколаївське.

На урочистому відкритті Конгресу, яке відбулось в Актовій залі Тернопільського національного медичного університету, із вступним словом виступив президент УБТ академік Сергій Комісаренко. З вітальним словом до учасників Конгресу звернулись Голова Тернопільської обласної ради Віктор Овчарук, заступник голови Тернопільської обласної державної адміністрації (ТОДА) Юрій Юрик, начальник управління охорони здоров'я ТОДА Володимир Богайчук, представник МОН України Оксана Крукевич.

Було оголошено привітання Конгресу від президента НАН України академіка НАН України Б.Є.Патона. Прозвучало відеозвернення з побажаннями успіхів

учасникам Конгресу від відомого біохіміка Аарона Чехановера (Ізраїль), який отримав Нобелівську премію 2004 року за відкриття убіквітин-залежного протеолізу.

**Академік НАН і НАМН України
С.В. Комісаренко**

Проф. М.М. Корда

Проф.С. Штіпек

Учасники Конгресу з великою зацікавленістю заслухали пленарну лекцію академіка Сергія Комісаренка «Досягнення наук про життя – основа сучасної і майбутньої медицини», у якій було проаналізовано бурхливий розвиток біологічних наук та найбільш визначні досягнення і відкриття, відзначені Нобелівською премією у галузі фізіології та медицини. Ректор Тернопільського національного медичного університету професор Михайло Корда у своїй лекції охарактеризував життєвий шлях академіка Івана Горбачевського як громадсько-політичного і державного діяча та видатного вченого, який зробив значний внесок у розвиток біохімії, зокрема, здійснивши синтез сечовини та передбачивши побудову протеїнів з амінокислот. Про діяльність Івана Горбачевського як засновника чеської медичної хімії розповів професор Першого медичного факультету Карлового університету в Празі (Чехія) Станіслав Штіпек.

Урочисте відкриття Конгресу завершилось яскравою художньою програмою за участі хору Тернопільського національного медичного університету. 30 вересня 2019 р., м.Тернопіль.

Слід зазначити, що офіційному відкриттю Конгресу передував семінар «*Innovative Medicine Does Not Exist Without Knowledge Transfer*», проведений головою Асоціації з регіональної кооперації зі здоров'я, науки та технологій

(RECOOP HST), доктором Шандором Варі (США). Семінар було присвячено впливу інновацій на медицину та шляхам імплементації новітніх досягнень фундаментальних досліджень «наук про життя» у медичну практику.

Керівник Семінару «Innovative Medicine Does Not Exist Without Knowledge Transfer» д-р Шандор Варі та його учасники. 30 вересня 2019 р., м. Тернопіль.

Роботу Конгресу було сплановано з урахуванням сучасних досягнень у галузі не лише біохімії, але й медицини та необхідності розвитку зв'язків між біохімічними та медичними напрямами досліджень. Учасники Конгресу працювали за 5-ма симпозиумами: 1 - Структура, функції та властивості біологічних макромолекул і надмолекулярних комплексів; 2- Регуляція метаболічних процесів та клітинних функцій за норми і патології; 3 - Медична та фармакологічна біохімія; 4 - Біотехнологія та нанобіотехнологія; 5 – Біохімія сільськогосподарських тварин і рослин. Харчова біохімія.

**Академік НАН України
С.О. Костерін**

**Академік НАН України
М.А. Тукало**

**Чл.-кор. НАН України
Р.С. Стойка**

Усього учасниками Конгресу було заслухано та обговорено 16 пленарних доповідей. Нагальним питанням сучасної фундаментальної та прикладної біохімічної науки були присвячені пленарні доповіді академіків НАНУ С. Костеріна, М. Тукало, А. Сибірського, членів-кореспондентів НАНУ Р. Стойки, Я. Шуби, О. Мінченка, професорів В. Зав'ялова, В. Філоненка, С. Дзядевича, Л. Дробот, В. Луцака, Д. Колибо та проф. Є. Думіч з університету Загреб (Хорватія).

**Акад. НАН України
А.А. Сибірний**

**Чл.-кор. НАМН України
Б.М. Маньковський**

**Чл.-кор. НАМН України
О.М. Пархоменко**

До пленарних виступів долучились не лише біохіміки, але й відомі фахівці у галузі медико-біологічних досліджень. З доповіддю на тему «Сучасні уявлення про механізми розвитку цукрового діабету» виступив член-кореспондент НАМН України Борис Маньковський; «Кардіологія і трансляційна медицина: від ідеї до нових лікувальних стратегій» - член-кореспондент НАМН України Олександр Пархоменко; «Роль мікро РНК у сучасній діагностиці та лікуванні раку» - академік НАН України Василь Чехун.

На симпозіальних засіданнях було презентовано 72 доповіді, аналіз яких свідчить про суттєві результати українських вчених у дослідженні властивостей біологічних макромолекул та біомембран, особливостей протікання метаболічних перетворень у живих організмах в нормі та за патологічних станів, механізмів регуляції біохімічних процесів, біосенсорики, нанобіотехнології. Симпозіальні засідання супроводжувалась демонстрацією стендових повідомлень (75 постерів).

З плідними дискусіями було проведено засідання двох цікавих «Круглих столів»: «Біобезпека» та «Комп'ютерна біохімія. Біоінформатика, молекулярна динаміка, докінг, грид-технології».

На XII^м Українському біохімічному Конгресі було продовжено започатковану на попередніх біохімічних з'їздах традицію конкурсного відбору кращих усних та постерних повідомлень молодих вчених та відзначення переможців конкурсу. Авторитетна комісія, до складу якої увійшли відомі вчені – біохіміки з різних регіонів України, проаналізувала доповіді науковців, а спонсори Конгресу виділили кошти для преміювання переможців. Премією косметичної компанії L'Oreal за кращу усну доповідь жінки-науковця було нагороджено Галину Волинець (Інститут молекулярної біології і генетики НАНУ, Київ) та Світлану Прилуцьку (Київський національний університет імені Тараса Шевченка). Переможцями у конкурсі усних доповідей, зроблених молодими науковцями (до 35 років), було визнано Ірину Горак (Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна НАНУ, Київ) та Марію Рибак (Інститут молекулярної біології і генетики НАНУ, Київ), які отримали винагороду від Української фармацевтичної компанії «Артеріум». Переможці конкурсу кращих постерних повідомлень молоді вчені Олег Дем'янчук (Прикарпатський національний університет ім. Василя Стефаника, Івано-Франківськ), Наталя Фінюк (Інститут клітинної біології НАНУ, Львів) та Ігор Панас (Інститут біохімії ім. О.В. Палладіна НАНУ, Київ) були нагороджені премією центру інновацій «Сходи в МАЙБУТНЄ».

Нагородження переможців конкурсу молодих вчених. 3 жовтня 2019 р., м. Тернопіль.

Під час роботи Конгресу відбулась важлива науково-організаційна подія – черговий XII^{ий} з'їзд Українського біохімічного товариства. На з'їзді було заслухано звітну доповідь Центральної ради Товариства за період 2015 – 2019 рр., з якою виступив президент УБТ академік С.В. Комісаренко, а також звіт Ревізійної комісії. У звітній доповіді президента УБТ було надано інформацію щодо принципів діяльності УБТ, основних напрямів роботи регіональних Товариств у звітний період

та на наступні роки, організаційної роботи з проведення XII Українського біохімічного Конгресу, В обговоренні звіту президента УБТ взяли участь академік НАНУ С. Костерін, академік НАНУ М. Тукало, член-кореспондент НАНУ Р. Стойка, професори М. Корда, В. Луцак, В. Кравець та інші.

Президія XII-ого з'їзду Українського біохімічного товариства. 2 жовтня 2019 р., м. Тернопіль

У своїй постанові XII-ий з'їзд УБТ визнав роботу керівних органів Товариства задовільною та окреслив основні напрями діяльності на перспективу - підвищення ефективності наукових біохімічних досліджень; впровадження їх результатів у практику; посилення зв'язків біохімії з біотехнологією, медициною, фармакологією; продовження активної співпраці з Європейською Федерацією біохімічних товариств (FEBS) та Міжнародним (всесвітнім) Союзом біохіміків та молекулярних біологів (IUBMB); підтримання участі членів Товариства у міжнародних наукових проектах, грантах, програмах; стажування; контроль над дотриманням сучасних етичних стандартів публікування даних для запобігання такої недоброякісної наукової практики, як виклад спотворених даних та плагіат; активна підтримка часописів „Ukrainian Biochemical Journal” та „Biotechnologia acta” науковими публікаціями; ширше залучення до рецензування поданих до цих часописів статей авторитетних вчених; з метою покращення взаємодії регіональних відділень більш ефективно використовувати WEB-сторінку УБТ на сайті Інституту біохімії НАНУ, яка регулярно поповнюється корисною для членів УБТ інформацією і через яку можна інформувати наукову спільноту про наукові заходи регіональних відділень УБТ.

З'їзд УБТ обрав новий склад Центральної ради. На своєму організаційному засіданні Центральна рада обрала Президію. Президентом УБТ одногосно було обрано академіка НАН та НАМН України С.Комісаренка, віце-президентами – академіків НАН України С.Костеріна, М.Тукало та Д.О.Мельничука, ученим секретарем – професора О.Матишевську, секретарем із іноземних справ - д.б.н. Т.Борисову.

За ініціативи FEBS у рамках XII^{го} Українського біохімічного Конгресу успішно працював освітній семінар – «Techniques and Efficient Roadmaps: New Options for Practicals and Innovative Learning» за участі провідних європейських лекторів – фахівців з освіти. Семінар викликав значну зацікавленість учасників і був особливо корисним для молодих науковців та освітян, аспірантів та студентів, які мали унікальну нагоду ознайомитись з сучасними світовими технологіями фундаментального та практичного навчання у галузі біохімії та молекулярної біології, дистанційного навчання з використанням інтернет-ресурсів, рекомендаціями щодо підготовки дисертаційних робіт, написання наукових статей, грантів, curriculum vitae. Учасники освітнього семінару отримали відповідні сертифікати FEBS.

Освітній семінар – «Techniques and Efficient Roadmaps: New Options for Practicals and Innovative Learning». 4 жовтня 2019 р., м. Тернопіль.

Робота XII-го Українського біохімічного Конгресу проходила у творчій, дружній, злагодженій атмосфері та відзначалася оптимістичним настроєм, значною мірою зумовленим можливістю зустрітись та поспілкуватись з колегами та однодумцями, які присвятили свою діяльність наукам про життя, і для яких наукова творчість – найважливіший атрибут їхнього духовного життя. В учасників Конгресу залишились чудові враження від знаного Тернопільського медичного університету, діяльність якого організовано на високому сучасному рівні та від чудового міста Тернополя.

Організаційний комітет та учасники Конгресу вкрай вдячні ректорові Тернопільського національного медичного університету професору М.М. Корді та проректору професору І.М.Кліщу за участь та суттєву допомогу в організації і проведенні Конгресу.

Центральна рада УБТ висловлює свою щирю подяку за високий рівень організації роботи Конгресу співробітникам Інституту біохімії ім. О. В. Палладіна НАНУ. Ми вдячні за організаційну та фінансову підтримку Національній Академії Наук та Міністерству освіти і науки України, FEBS та RECOOP, а також спонсорам – товариствам «Науково-виробнича компанія ЕКОФАРМ», «АЛТ Україна ЛТД», «АЛСІ Україна ЛТД», «ЛАБ-сервіс», «МедЛабГрант-ІФ», «Вектор БЕСТ Україна» «БІОЛАБТЕХ ЛТД», «Глобал Біомаркетинг Груп», «СФЕРА СІМ», «ПРОСТО ПРИЛАД», «Міра», «Пивоварня Опілля», Корпорації «АРТЕРІУМ», Центру інновацій "Сходи в МАЙБУТНЄ», ПрАТ «ІНДАР» та «Тернопільський молокозавод», компаніям «ХЕМА» та «L'OREAL».

Матеріали підготували: віце-президент УБТ, акад. НАН України С.О. Костерін, секретар УБТ, проф. О.П. Матишевська, зав. відділу ВНТІ, к.б.н. В.М. Данилова, відп. секретар ред. «Ukrainian Biochemical Journal», к.б.н. М.В. Григор'єва.